

אנציקלופדיה
עבודת ה' פנימית

א-ל - אליל

בלבבי משכן אבנה

השיעורים של הרב זמינים ב"קול הלשון"

073.295.1245 | ישראל | 718.521.5231 USA

אליל

אליל - "אל תפנו אל האלילים", היפך מהאלוקות דקדושה - "א-ל", "א-ל מלך נאמן" היפך כך מתגלה ב'זה לעומת זה' מציאות של **אליל**, **אלילים**. (כדברי חז"ל עשרה שמות נקראת ע"ז ואחד מהם - אלילים.

שורש האלילים ממקום החלל, ומהותם - 'כלא היה'

ובגדר מהות השם **אליל** אומרים חז"ל שכיון שהאותיות א' וח' מתחלפים מצד מוצאות הפה לפי"ז הא' של **אליל** מתחלף בח' - **חליל** מלשון **חילול**, היפך מציאותו יתברך, גילוי מציאותו יתברך שהוא בבחינת קידוש ה' - "ונקדשתי בתוך בני ישראל", בהיפך מאותו מציאות של גילוי יש מציאות של חילול, וא"כ שורש מהות האלילים הוא מהמקום של החלל, של ההעדר של גילוי של הקדוש ברוך הוא. וכמובן, אליבא דאמת כמו שאמרת הגמ' בחולין - 'אין עוד מלבדו, אפי' בחללו של עולם', אבל הדבר הזה נמצא בהעלם ובאיתכסיה וכלפי חוץ כביכול נראה - "עזב אלקים את הארץ" שהדבר מתראה כמציאות של חללות, משם שורשו - שורשם של האליל - אלילים.

ברש"י על התורה וכן אומרים עוד ראשונים שאילול זה נוטריקון **אל-לא** כלומר שהוא מציאות של העדר, - ובעומק יותר זה מה שנתחדד ששורש האלילים יונק מהחלל הפנוי שהוא שורש ההעדר - אבל זה גם שם תואר לאליל עצמו שהוא כלא היה. וזה מה שחז"ל דורשים מדוע הם נקראים 'אלהים אחרים' - שעובדיהם קוראים אחריהם ואינם עונים, - זה מה שהם 'כלא היה', שכאשר קוראים אחריהם הם 'כלא היה', וכמו שהיה אצל אליהו שאמר לעובדי הבעל "קראו לו בקול גדול אולי ישן הוא" וכו', והיינו שכיון שקוראים אחריהם ואינם עונים א"כ הם מצטיירים כ-**לא**, זה הויתם, זה מציאותם של האלילים.

וא"כ, היפך האותיות 'אל' מתהפך סדר האותיות ל**לא**, - מצד הקדושה זה סוד האלקים, היש האמת, ומצד הכח של ה'זה לעומת זה' שהוא כח הרע שבעולם שורשו הוא ב-**לא**, בהעדר, ועצם מהות הויתם היא בבחינת **לא**, בבחינת העדר, חלל. - יש מה שהם יונקים מהחלל הפנוי שלו יתברך, ויש מה שעצם הויתם שלהם - כלא היה. זהו דקדוק הדברים.

הבני - יללה שבאליל - שורש ה'נבונים הם בארץ'

ובפנים נוספות - אליל נקרא **אליל** מלשון **יללה**, "בכה תבכה בלילה" - אחד מאופני הבכי נקרא יללה כלשון הגמ' "גנוחי גנח וילולי יליל", ולפי"ז הילול שמתגלה מכח מציאות הסטרא אחרא זהו מציאות של בכי, - עיקר זמן הבכי הוא הרי בלילה כמו שדורשים חז"ל על "בכה תבכה בלילה" - 'כדרך הבוכים

שבוכים בלילה' ועל שם כן בעומק, הלילה נקרא **לילה** מלשון **יללה** - זהו תפיסת מציאות הלילה, 'בוכים בלילה' - מייילים בלילה וע"ש כן הוא נקרא לילה - חציו הראשון נקרא ליל וחציו השני נקרא לילה כמו שאומרים חז"ל, אבל בהגדרה הכוללת שם תואר לילה הוא מדין היללה שבלילה - זהו "בכה תבכה בלילה" דייקא.

ולפיכך, כל מציאות העבודה זרה - האלילים הוא אינו אלא מציאות של בכי, מציאות של **יללה**, שם מקום הויתו של כח הרע של האלילים.

ובעומק - הרי בני ישראל אמרו בקריעת ים סוף "זה **א-לי** ואנוהו אלקי אבי וארוממנהו", ה'**א-ל**', **א-לי** זה כח שמתגלה מצד הקדושה שזהו "זה **א-לי** ואנוהו אלקי אבי וארוממנהו" אבל מכנגד אותו כח, מתגלה הצד ההפוך - שהרי כל בכי נקרא **בכי** כידוע מלשון "נבוכים הם בארץ סגר עליהם המדבר", 'נבוכים' כלומר - מי שאין לו דרך מבוררת איך וכיצד לילך הוא הנקרא 'נבוכים הם בארץ', זה המושג שנקרא **בכי**, הרי הבכי הוא בכי של העיניים, - כאשר העיניים רואים את הדבר ב'אורח מישר' שהם רואים את הדבר בהתגלותו א"כ הם רואים כיצד לילך - זהו גילוי העיניים, אבל כאשר העיניים לא רואים איך לילך - הם בוכים, - זהו "נבוכים הם בארץ", וא"כ - דייקא - או שמתגלה הצד של היושר שזה ראיית העיניים לראות את הדרך אשר ילכו בה או שמתגלה הצד שכנגד ואז מציאות הבכי מתגלה מהעיניים - כיש "נבוכים הם בארץ" דייקא זה מקום הבכי, מקום שיש העדר גילוי של דרך.

ה'א-ל אחד' שהופך באיל לריבוי אלילים

ומצד ההבחנה הזו - בקדושה יש את מציאותו יתברך שמו "אתה אחד ושםך אחד" וא"כ מכח יחידו של עולם, הדרך ברורה, - אנחנו עובדים את היחיד והדרך היא "אורח מישר" - שזה כמובן, קודם החטא - אבל מצד הסטרא אחרא - במקום ה**א-ל** אחד זה הופך להיות **אליל** - **אלילים** כלומר, ריבוי של **אלים**, ובהגדרה הכוללת הריבוי מגיע עד שבעים אלילים, ובדרך רמז - זה הגימטריא של **אליל 70** ועם ה**א' 71**, כלומר, השורש של האליל הוא **א-ל** דקדושה ומשם מתפשט למקום החלל שהוא 'כלא היה' השבעים אלילים, - זה עומק כח ה'נבוכים הם בארץ', כלומר כח ה'נבוכים' מתגלה דייקא כאשר העין נסתמת - עין שהיא האות **ע'** במילוי **ע"ן**, שם שורש ה'שבעים' כידוע עד מאד, וא"כ כאשר נעשה 'סתימו דעיני' מכח כך במקום שיהיה מציאות של ה**א'** של ה**א-ל** בבחינת 'אחד' שזהו מלשון **אל** שהוא פונה לזולתו שזה ה**ל'**, - מתגלה האליל גימטריא 70-71 כמו שהוזכר, כלומר שמתגלה מציאות של ריבוי של דרכים וריבוי של הדרכים הללו הוא יוצר את ה'נבוכים הם בארץ', את חוסר הבהירות באיזה

דרך לילך. – עובדי החמה, לבנה, כוכבים, עצים, אבנים, וכל שאר העבודות זרות שישנם שהם אלילים רבים.

וא"כ בעומק לפי מה שנתבאר השתא, על שם כן האליל נקרא אליל כי האליל יוצר מהלך של יללה שהוא לשון של בכי והבכי הוא על ה'נבוכים', שמכח ריבוי המציאות של האלילים ביסוד האליל נעשה מציאות ה'נבוכים', ולפי"ז יש כאן תופסת שמתגלה באליל, – הא-ל הוא 'א-ל אחד יחיד ומיוחד' שזה א'-ל' א'-אחד לעצמו, שפונה לזולתו – זה גילוי הבורא, אבל באליל יש שני ל', כלומר שכיון שהל' היא הפניה, ב'–ל' היינו עוד פניה שאפשר לפנות לזה ואפשר לפנות לזה, עצם עומק הפניה לשני הפנים זה גופא נקודת האליל שהוא שורש ה'נבוכים הם בארץ'.

ובדקות יתר על כן, כל דבר יש לו את 'גופא', את עצמיותו, ויש לו את מה שהוא פונה לזולתו, – בקדושה יש את מציאות הדבר ויש את מה שהוא פונה לזולתו, אבל אלהים אחרים שהם 'כלא היה' כמו שהוזכר בהתחלה מדברי רש"י שאליל זה אל-לא, מצד כך כל הוייתם היא במה שהם פונים אל זולתם שהרי אין להם הויה עצמית כשלעצמם וא"כ כל הוייתם הוא ה... ל... ביחס לזולתו, ע"ש כן זה נקרא אליל שכל הוייתו במה שהוא פונה לזולתו כי אין לו מגרמיה, אין לו מעצמו שלו כלום, כל הוייתו אינה אלא הטעיה של זולתו, – פניה לזולתו באופן של הטעיה, זה עומק המדרגה הנקראת אליל.

ומ"מ כפי שחודד, מציאות האלילים זה מציאות של ריבוי והריבוי הוא גופא שורש הבכי, זה שורש היללה שמתגלה במציאותו של האליל.

'שבעים' דקדושה ומכנגד 'שבעים' דטומאה

ופשוט וברור – דברים ידועים – כנגד הקדושה יש את הטומאה, ובקדושה – בנפשות זה מתגלה ב'שבעים יוצאי ירך יעקב' ובמדרגת התורה זה ה'שבעים פנים לתורה' וכמו שאומרת הגמ' – "נכנס יין יצא סוד", שיין וסוד שניהם בגימטריא 70.

מאותו מקור יונק מציאות האליל, וכשזה מתגלה בכח הסטרא אחרא, אומרים חז"ל במדרש תנחומא שזהו מלחמת גוג ומגוג שגוג ומגוג בגימטריא 70, כלומר, גוג ומגוג הוא לא מלך אחד לעצמו שבא להילחם על ה' ועל משיחו אלא הגוג ומגוג זה כח שמצרף את כל השבעים אומות יחד, מחבר את כולם ביחד ונלחם בישראל.

מכנגד מה שבאחרית הימים מתגלה הסוד – שכמו שמצד סדר השנה חודש ניסן הוא תחילת השנה – "החודש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה" ופורים הוא בסוף השנה בחודש אדר שבסיפא של השנה, ומצד כך ה'נכנס יין יצא סוד' כמו שכבר הוזכר פעמים הרבה, זה ה'נכנס יין' של

ליל פסח וה'יצא סוד' הוא בפורים שזה הרישא וסיפא של כל השנה כולה - היין שבפסח מתגלה ויוצא לחוץ בפורים.

כמו שהגילוי הזה מתגלה בסוף שנה, הוא מתגלה בסוף ימות עולם, ומצד כך יש 'נכנס יין יצא סוד' שה'יצא סוד' הוא בסוף ימי הגלות כידוע עד מאד דברי חז"ל שבשנת שש מאות שנה לחיי נח [שרומז לשנת ת"ר שבאלף השישי] נפתחים תרעי דחכמתא, שאז נפתח עומק מציאות הפנימיות. ומכנגד כך עומד המלחמה, הכח של הרע שהוא מלחמת גוג ומגוג שבגימטריא 70 כמו שהוזכר, הוא מתנגד לאותו עומק הגילוי של מציאות הסוד.

יין דקלקול שמביא יללה לעולם לעומת 'נכנס יין יצא סוד'

ונחמד את הדברים בהקבלה למה שהוזכר בראשית - אליל הוא מלשון של לילה, יללה, ה'נכנס יין' מצד הקלקול של היין, שהוא מביא יללה לעולם כמו שדורשת הגמ' ביומא ובעירובין, שזה מה שאדם הראשון שתה מן היין של עץ הדעת שזה הביא יללה לעולם, ובעומק, הרי אדם הראשון פירש מאשתו ק"ל שנה כמו שאומרת הגמ' בעירובין, מהו המנין של ק"ל - יש את הע' שזה 70 שזה הגימטריא של יין - סוד - אליל, ההקבלות שהוזכרו, ויש את ההתפרטות של האות ע' - עי"ן שעולה בגימטריא ק"ל, כלומר הוא פרש בהתפרטות של הע', של השבעים, - זהו מה שאדה"ר פירש מאשתו ק"ל שנה, מעצם העי"ן במילואה ובשלימותה שזה מילוי האותיות של הע', זה פרישותו שהוא פירש מן האשה כמו שמבואר בדברי רבותינו.

וא"כ, זהו ה'נכנס יין' מצד מהלכי הקלקול שאז באה יללה לעולם, אבל ב'נכנס יין יצא סוד' - פשוט וברור - הסוד הוא מהות של לילה, לילה הוא הזמן של הכיסוי, הזמן של העולם, זמן של מציאות ההסתר. מה שנאמר 'נכנס יין' שמביא יללה לעולם ונאמר 'נכנס יין יצא סוד', כמו שפשוט וברור, זה דבר והיפוכו, מצד הקלקול הוא מביא יללה לעולם ומצד התיקון הוא 'נכנס יין יצא סוד', כלומר - הוא בא לתקן את המדרגה של "בכה תבכה בלילה", בכיה - יללה, ע"י הסוד ששייך למציאות הלילה.

והרי זה מה שמתגלה במגילת אסתר "והמלך והמן ישבו לשתות והעיר שושן נבוכה" 'נבוכה' מלשון 'נבוכים הם בארץ' וזה מה שהתגלה שם מציאות הבכי - "ובכל מקום אשר דבר המלך ודתו מגיע וגו' ובכי ומספד שק ואפר יוצע לרבים", ואסתר אומרת "צומו עלי וגו' שלושת ימים לילה ויום" כלומר שזה באופן של יללה שלכן הצום הוא 'שלושת ימים לילה ויום', זה עומק נקודת הגזירה באופן של 'והמלך והמן ישבו לשתות והעיר שושן נבוכה' דייקא שמתגלה הצד של היין שהוא מביא יללה לעולם.

וכמו שאומרים חז"ל כידוע בגמ' במגילה (דף י"ב) ששאלו תלמידיו של רשב"י את רשב"י מפני מה נגזרה גזירה באותו דור [- ככל המשא ומתן שהיה ביניהם כמו מבואר שם בגמ'] - "מפני שנהנו מסעודתו של אותו רשע" ועיקר ההנאה מסעודתו של אותו רשע במה שהוא השקה אותם יין - והרי כמו שאומרים חז"ל שהוא היה משקה לכל אחד ואחד יין שמעבר לשיעור קומתו, - הוא היה נותן לכל אחד יין שמצד הזמן הוא היה גדול ממנו בשנים, אבל מצד העומק, כלומר - זה היה יין שמעבר לקומתו - זהו היין שהוא השקה להם מצד הקלקול שהביא את אותו יללה לעולם, - המשיך את כח השתיה הראשונה שהביאה את היללה לעולם באכילתו של אדם הראשון כדברי חז"ל "ענבים סחטה ונתנה לו", - זה הצד שמתגלה אותה יללה במהלכי הקלקול, היללה דקלקול.

אבל מכנגד כשזה מתגלה במהלכי הקדושה שזה ה'נכנס יין יצא סוד', הסוד הוא ההיפך הגמור ממצויאות היללה, מהמצויאות של האלילים, האליל כפי שהוזכר שהוא בגימטריא **שבעים** הוא מעמיד שבעים צדדים נבדלים אחד מהשני ומכח כך הם יוצרים את ה'נבוכים', הם יוצרים בלבול איפה לילך, אבל **סוד** שהוא בגימטריא **שבעים** - זה ה'שבעים פנים לתורה', הסוד לא מעמיד שבעים אפשרויות אלא הוא מעמיד שבעים אפשרויות מצורפות יחד שיוצרות תמונה שלימה, זה ההיפך הגמור מ'נבוכים הם בארץ סגר עליהם המדבר', ההיפך - "והמלך והמן ישבו לשתות והעיר שושן נבוכה".

"והמלך והמן ישבו לשתות" שזה היין שמביא יללה זה גורם ל"והעיר שושן נבוכה", אבל מצד מדרגת "ימי משתה ושמחה" דתיקון - מתגלה ה'נכנס יין יצא סוד', מתגלה כל ה'שבעים פנים' אבל לא באפשרות של זה לעצמו וזה לעצמו אלא הכל מצורף יחד אהדדי, זהו מדרגת הסוד שהיא מדרגת השבעים.

וזה העומק של יין ישן שדעת זקנים נוחה הימנו - שהוא יותר ישן מכפי גילו, כי הוא מגלה את השורשים של עצמו הנעלמים יותר - זה יין ישן.

אסתר מל' 'איסתהרא' שהופך את הלילה ל'ליהודים היתה אורה'

ובפנים הללו, זה עומק של שתיית היין שמצרף, מחבר ומאחד את כל ה'שבעים פנים' כפי שהוזכר, ויוצר תמונה אחת שלימה, ומצד כך הלילה הוא לא לילה של בכיה בלילה "כדרך הבוכים שבוכים בלילה", אלא הלילה מתהפך ל**אסתר** מלשון **איסתהרא**, כמו שאומרת הגמ' שלחד מ"ד הדסה שמה ולמה נקראת שמה אסתר מלשון איסתהרא שזהו הלבנה, - ודייקא המועד של פורים הוא לא בזמן שהלבנה באיתכסיא, - היפך מראש השנה שהוא 'בכסה ליום חגנו' בזמן שהלבנה מתכסה בו, המועד של פורים, הפרזים והמוקפין הוא ב"ד-ט"ו כשהלבנה נמצאת בתפיסת מילואה שבין י"ד לט"ו זה זמן

מילואה של לבנה, וא"כ היא הופכת את הלילה שהוא בבחינת "כדרך הבוכים שבוכים בלילה" למציאות של 'איסתהרא' שהלבנה מאירה.

וע"ז נאמר בגמ' במגילה "אסתר ירקרוקת היתה אלא חוט של חסד משוך עליה" - ובהקבלה לדברי חז"ל כידוע "כל הלומד תורה בלילה חוט של חסד משוך עליו ביום" - זה ה'חוט של חסד' שהתגלה מכח אסתר שמצד כך הלילה הוא לא "בכה תבכה בלילה" - שזהו הלשון בכי שהשורש של המילה בכי הוא כ"ב שזהו הבכי על הכ"ב אותיות המאירות שנעלמות, אלא דייקא "עוסק בתורה בלילה", - ה'עוסק בתורה בלילה' זה גופא הכח שמתגלה במדרגה דתיקון.

ובדקות, יש את התורה שבכתב שזה מה שהעין רואה את הכתב ויש את התורה שבעל פה שזה הדיבור, - והרי כאשר האדם בוכה, זה סדר הדבר - הוא משמיע את קולו שזה 'גנוח גניח' וילולי יליל' שע"ש כן נקרא הלילה לילה מלשון 'יליל' כמו שהוזכר, והדמעות יורדות מהעיניים. העינים והפה זה צירוף של ה'כתב' וה'על-פה' שזה מה שרואים בעיניים ומה שמשמיעים בפה, והבכי זה האחדות של העינים והפה - שכנגד אחדות התורה שבכתב והתורה שבעל פה - כשבוכים על ההעלם שלהם.

תורה שבכתב ותושבנ"פ שבמגילת אסתר

אבל כשזה מתגלה מצד מהלכי הקדושה - הרי מעיקרא מגילת אסתר היתה תורה שבעל פה כמו שאומרת הגמ' (מגילה דף ז') "שלחה להם אסתר לחכמים כתבוני לדורות וכו' עד שמצאו לה סמך מן המקרא" והרי שמגילת אסתר הפכה להיות צירוף של תורה שבכתב ותורה שבעל פה, - וכמו שאומרת הגמ' "אסתר סוף ניסים הוא" שהיא הממוצע בין תורה שבכתב לתורה שבעל פה.

וזה העומק של דברי הגמ' שנאמר "חייב אדם לקרות את המגילה בלילה ולשנותה ביום שנאמר "אלקי אקרא יומם ולא תענה ולילה ולא דומיה לי", שהרי כמו שאומרים חז"ל שבזמן שמשעה עלה להר מהיכן היה יודע מתי יום ומתי לילה, - כשהיו מלמדים אותו תורה שבכתב הוא ידע שזה יום וכשהיו מלמדים אותו תורה שבעל פה הוא ידע שזה לילה, וזהו "חייב אדם לקרות את המגילה בלילה ולשנותה ביום", כלומר - שיש לה דין של תורה שבכתב שזמנה ביום ויש לה דין של תורה שבעל פה שזמנה בלילה.

וזהו מכח שהפכו את הלילה ליום, הפכו את הלילה של "בכה תבכה בלילה" כדרך הבוכים שבוכים בלילה' שהוא נהפך למציאות של יום 'איסתהרא', - הרי מחד "לא איברי לילה אלא לשינתא" אבל - "לא איברי סיהרא אלא לגירסא" כמו שאומרת הגמ', ומצד כך יש גילוי של עומק ההארה שבלילה, - היפך דמעות שמחשיכין מאור עיניו של אדם כמו שאומרים חז"ל, מתגלה דייקא ה'סיהרא' שיוצר את

התנועה ההפוכה של כח המאור שבלילה, - זה העומק של 'נכנס יין יצא סוד', 'חייב אדם לקרות את המגילה בלילה ולשנותה ביום'.

ואז מתהפך ה'והעיר שושן נבוכה' מל' 'נבוכים הם בארץ סגר עליהם המדבר' שזה מציאות הבכי, מציאות של 'סגירו', מתהפך הדבר למדרגה של 'והעיר שושן צהלה ושמחה' - השורש של 'צהלה' - 'מצהלות חתנים' - צהל - קרוב לשורש של צהר שהוא לשון של אור, שהם שורשים קרובים אהדדי, זה עומק ההארה של "ליהודים היתה אורה" - ה"והעיר שושן צהלה ושמחה" ו"ליהודים היתה אורה ושמחה מקבילים אהדדי, בהדגשה. ועי"כ, היפך מה'נבוכים' מתגלה המציאות של ההארה.

עומק ביטול האליל בתלייתו של המן

וזה האופן של ביטול האלילים כמו שאומרים חז"ל על מה שנאמר בפסוק "ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה" שהסיבה שמרדכי לא כורע ומשתחוה להמן משום שהמן תלה על גביו צלם של ע"ז, כלומר - שהיה אצל המן צד מסויים של אליל וע"ז נאמר "ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה".

ופשוט הדבר - כאשר תולים את המן ואת בניו על העץ - כשם ניתלים על העץ ונעשה הישועה לישראל, לא הוכחד כאן רק המן ועשרת בניו עצמם אלא העבודה זרה שהיתה תלויה על גביו היה לה מציאות של ביטול, - זה ההבחנה שהיה ביטול של האלילים, ביטול של אליל בימי הפורים, - זה היין שהוא בגימטריא אליל כמו שהוזכר - זה עומק נקודת הדבר, שהרי אותו יין ששתו המן ואחשורוש שזהו "והמלך והמן ישבו לשתות והעיר שושן נבוכה" שהיה יין שמביא יללה של 'והעיר שושן נבוכה' כמו שהוזכר, הוא נתהפך למציאות של קדושה.

והרי כל שורש מציאות ה'נבוכה' - כמו שהרי אומרים חז"ל שבאו מבני ישראל בטרונאי על מרדכי על 'ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה' וטענתם היתה שהרי אבי אביו יעקב עם בניו - זולת בנימין - השתחוו לעשיו וע"ז השיב להם מרדכי 'אנא מזרעיה דבנימין קאתי' שהוא לא השתחוה לעשיו, אבל בפנים נוספות - יעקב השתחוה ל'גברא' - לעשיו, אבל מרדכי לא רצה להשתחוות כיון שעל גבי המן היה את הצלם של דמות ע"ז, ולכן ברור הדבר שבשעה שהמן ובניו נתלו על העץ, ההכחדה לא היתה רק להמן עצמו אלא היא היתה לסיבה הנעלמת שנמצאת בגופו שלו שזהו כח מציאות הע"ז - האליל שהיה על גבי המן - זה היה מונח בתלייתו של המן וזה היה עומק נקודת ההצלה.

ולכן דייקא היין שהוא גימטריא אליל כפי שהוזכר, הוא הוא נקודת שורש ההצלה כי על ידו נעשה מציאות הביטול של האליל שעומק נקודת ההכחדה והביטול היה על האליל.

איחוד ה'פרצופין שונים' ואיחוד ה'דעותיהם שונות' שמתגלה בפורים

וכשזה מצטייר בעומק - הרי כמו שאומרת הגמ' בברכות בפרק הרואה (דף נ"ח א') שמי שרואה ששים רבוא מישראל מברך 'ברוך חכם הרזים', שאין דעתם דומה זה לזה ואין פרצופיהן דומים זה לזה, - ובפורים הרי נאמר שאופן צורת הדבר הוא - "והימים האלה נזכרים ונעשים וגו' משפחה ומשפחה מדינה ומדינה עיר ועיר" שנעשה צירוף של "גדולה לגימה שמקרבת את הלבבות", - מה כוונת הדבר 'גדולה לגימה שמקרבת את הלבבות' - מלבד פשוטם של דברים ש'מבשרי אחזה' - הלגימה מקרבת את ה'פרצופין שונים' והיא מקרבת את ה'דעותיהם שונים' שהיא יכולה לצרף אותם בבת אחת, - זהו 'גדולה לגימה שמקרבת את הלבבות'.

ואולי, מה שמנהג ישראל שמובא ברמ"א על השו"ע שנהגו להתחפש בפורים זהו בכדי לצמצם את ה'פרצופיהם שונים', - אם ראובן מתחפש ושמעון מתחפש הרי שניהם יכולים להתחפש לאותו דבר, - כאן עומד עומק נקודת הדבר שה'פרצופין שונים' חוזרים ומתאחדים, וכל זה מחמת שה'דעותיהם שונים' מתאחדים - שלכן "חייב איניש לבסומי בפוריא עד לא ידע", - כאשר יש דעת א"כ יש 'דעותיהם שונים' אבל כאשר "חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע" - ב'לא ידע' - שמה הם מצטרפים.

וא"כ, מסתלק ה'פרצופיהן שונים' ע"י התחפוש ומסתלק ה'דעותיהם שונים' ע"י "חייב איניש לבסומי" - ביין ששמה מצטרפים כל ה'שבעים פנים'.

והרי כל סדר הדבר שנעשה מעיקרא הגזירה זהו משום שעבר שבעים שנה מגלות בבל לפי חשבוננו של אחשורוש ומכח כך באה כל הטענה של "אלקיהם של אלו ישן הוא" וכביכול, מכח מה ה'ישן' - משום שיין מביא לידי שינה כמו שאומרת הגמ' השותה יין אל יורה, וא"כ, או שהיין מביא לידי סילוק הדעת או שהוא מביא לשינה - שבעומק שניהם היינו הך, ומצד כך זה היה שורש סיבת הגזירה מצד מהלכי הקלקול - "אלקיהם של אלו ישן הוא".

אבל כשזה מתגלה מצד מהלכי התיקון - נצטרפו הנפשות, ה'פרצופיהן שונים' נצטרפו כמו שהוזכר, וה'דעותיהם שונים' נצטרפו, שזה ה'משפחה ומשפחה'.

וא"כ 'גדולה לגימה שמקרבת את הלבבות' כלומר - היא מקרבת את הדעות שבלב שזהו ה'ברוך חכם הרזים', היא מצרפת ומאחדת את כולם, - זה עומק כח הדבר.

והכח הזה, זה הכח בעומק, שמבטל את האליל, הרי "איסתכל באורייתא וברא עלמא" והתורה ניתנה לכנסת ישראל במעמד הר סיני ואז היא נכתבה 'באר היטב' בשבעים לשון ע"ג האבנים, ומצד כך כמו שאומרת הגמ', שאומות העולם נענשו ע"ז שהם לא למדו את התורה.

ומ"מ מציאות התורה שנכתבה 'באר היטב' - בשבעים לשון, - זה השורש של יניקת האלילים, שמכח ה'באר היטב' שהתורה נכתבת בשבעים לשון נעשה מציאות יניקת האליל.
 אבל בימי הפורים שמתגלה מכח אהבת הנס ה"הדר קיבלוה" - במהלך נוסף מלבד פשוטם של דברים - ה"הדר קיבלוה" הוא לחזור ולצרף את כל ה'באר היטב' של השבעים לשון.

מדרגת שש שבמתן תורה וגילוי המדרגה השביעית בקבלת התורה דפורים

הרי יש הבדל עצום בין מדרגת מתן תורה למדרגת פורים, במדרגת מתן תורה היה שישים רבוא אבל הגרים לא היו חלק מהמתן תורה [- ובדקות זה תלוי במחלוקת אם יתרו בא קודם מתן תורה או שהוא בא לאחר מתן תורה אבל גם זה לא מפורש בקרא], והערב רב נבדלו אז מן המחנה כפי שמביא הרמב"ן מחז"ל שהם עמדו רחוק. אבל בימי הפורים "רבים מעמי הארץ מתיהדים כי נפל פחד היהודים עליהם" שנעשה מציאות של גרים, ופשוט הדבר שמה שנעשה כאן גרים, כלומר - שהקבלת התורה של ימי הפורים היא קבלת התורה שגם הגרים מצטרפים לתוך הכנסת ישראל.

וכמו שכבר הוזכר הרבה - מצד כנסת ישראל עצמה זהו המדרגה של שש - שישים רבוא, אבל הגרים הם הכח השביעי - זה דוד מלכא משיחא שמצד אמו-רות הוא שורש דגרים וא"כ, הוא מצרף את המדרגה השביעית לתוך הכנסת ישראל, זה הקבלת התורה שמתגלה בימי הפורים.

מכח ה'שישים רבוא' - עדיין 'פרצופיהם שונים' ודעותיהם שונות שזה בחינת הדעת שהיא נחלקת לשישים - שזה משה רבינו - אבל מכח מדרגת הארת ימי הפורים של ה"הדר קיבלוה בימי אחשוורוש" מאהבת הנס וע"י כן היה גם צירוף של הגרים לתוך הכנסת ישראל - ע"י כן מתגלה הצירוף של המדרגה השביעית, - זהו ה'שבעים' שבגימטריא יין והשבעים שבגימטריא אליל כמו שהוזכר, זה עומק נקודת הדבר שמתגלה הצירוף של כולם גם יחד שזה השורש של ביטול האלילים מן הארץ, - "והאלילים כרות יכרתן לתקן עולם במלכות ש-ד-י" - שורש הדבר שיש לאליל מציאות של כריתות שזה מה שהתגלה בפרטות באליל שהיה ע"ג המן כמו שהוזכר.

עומק הארת ימי הפורים שמעין האור דלעת"ל - אחדות כלל הד"ת בבת אחת

ובעומק - מתגלה בשורש מציאות האליל הביטול של כח הפירוד של ה'נבוכים', מתגלה המציאות שהכל עומד בבהירותו שזה הימי משתה ושמחה', ה'אורה זו תורה', ומכח כך מתגלה האחדות והצירוף של כל חלקי התורה בבת אחת.

זה עומק ההארה של ימי הפורים וזה העומק שמבטל את מציאות האלילים - "והאלילים כרות יכרתון", הכריתה שלהם היא כאשר מתגלה ה"וישימו כתר מלכות בראשה", זה האור שמאיר בימי הפורים וכמו שאומרים רבותינו ש**כתר** הוא היפך הכרת [אותיות מקבילות אהדדי], מה שנאמר "וישימו כתר מלכות בראשה" על אסתר, זה עומק ההארה מעין מלכות דלעתיד, שהרי סתם מלך במגילה זהו מלכו של עולם והמלכות הזו של אסתר היא מצטרפת למלכו של עולם כי היא המלכה של מלכו של עולם וא"כ הכתר מלכות שבראשה זה האור דלעתיד של "ויתנו לך כתר מלוכה".

ההארה הזו זהו המלך שמקבץ את כל העם כולו שזה השורש של דוד מלכא משיחא, הוא הלב של העם כלשון הרמב"ם הידוע בהלכות מלכים, הוא המחבר ומצרף את כולם והופכם לאחד, - הוא מקבץ את כל הדעות כולם ומצייר תמונה אחת שלימה של כל הדברי תורה כולם בבת אחת.

ובעומק הדק - זה מגילת אסתר שכידוע מגילת **אסתר** נקראת כך מלשון **הסתרה**, אבל הרי כשנכנס היין יצא סוד, - מגילת אסתר היא החתימה של כל התורה שבכתב והיא הממוצע בין תורה שבכתב לתורה שבעל פה, ומצד כך **מגילת אסתר כוללת בתוכה את כל התורה כולה**, היא כוללת בתוכה את כל חלקי התורה שבכתב עם כל חלקי התורה שבעל פה, אבל על מנת לראות את זה צריך את ה'נכנס יין יצא סוד', - אם לא, רואים את מגילת אסתר כפשוטו, סיפור דברים.

אבל מכח האור הפנימי של ה'נכנס יין יצא סוד', של ה'ליהודים היתה אורה' שזה הביטול של האליל, של היללה, של ה'נבוכים הם בארץ', - הביטול של מציאות החלל שהופך להיות **חליל** שהוא כלי נגינה - **מחול** בבחינת 'מחול לצדיקים לעתיד לבוא', זה עומק ההארה שמתגלה בימי הפורים.

"הדר קיבלוה בימי אחשורוש" - במגילה גנוז כל התורה כולה בבת אחת.

סיכום קצר וחלקי [-] המושג של ריבוי אפשרויות - שמתבטא כאן במנין 'שבעים' - עומד כאן לנידון איך הוא באופן המתוקן שלו וכיצד גורם למבוכה ובלבול].

א. אליל שהוא מלשון **יללה** ו**לילה** מהותו היא העלם שיוצר **מבוכה** והיא שורש **הבכיה**, - ל'א-ל אחד' ית"ש יש דרך ישרה וברורה אבל **האלילים** הם רבים והריבוי יוצר מבוכה, באיזו דרך לילך.

ב. בהרחבה יותר - **אליל** בגימטריא **70** כי הסט"א מעמיד שבעים אפשרויות נבדלים זה מזה שיוצרים מבוכה, לעומת כך **הסוד** [=70] מעיד את ה'**שבעים** פנים לתורה' כצדדים מצורפים לתמונה שלימה. ולכך באחרית הימים - זמן גילוי הסוד - עומד **גוג ומגוג** [=70] שמתנגד לגילוי הסוד ומצרף את ה'**שבעים** אומות להלחם בישראל.

ג. יין [=70] באופן דקלקול מביא יללה לעולם והוא השורש ל'והעיר שושן נבוכה' ולעומת כך יין דתיקון זהו "נכנס יין יצא סוד" שמכח ה'**לא ידע'** מתגלים השורשים הנעלמים שמצרפים את ה'**דעותיהם** שונות' של שישים רבוא ישראל.

ד. ה'אורה זו תורה' שמונח ב'הדר קיבלוה' מגלה את ה'**שבעים**' דתיקון ע"י גילוי המדרגה השביעית שמאחדת הכל והיא ביטול כח הפירוד שבאליל, ובפרטות זהו **הסוד** של מגילת אסתר - שגנוז בה כל התורה כולה.